

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Ivstitia Et Contractibvs

Vindalium, 1646

Sect. II. De obiecto Domini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38850

DE IVSTITIA. CAP. III. 29

proprio nomine, quia rem occupans nomine alterius, ut tutor pupilli nomine, non dicitur possidere, se potius ille cuius nomine agit. Verum ex ante dictis de dominio colligi potest non modo res corporeas, sed etiam incorporeas, ex sententia Theologorum, possideri. Quamuis hæc quæstio videatur tantum de nomine, adeoque non magni sit momenti.

SECTIO II.

De obiecto dominij.

CONCLUSIO VNICA.

Variæ res spectant ad obiectum dominij.) Hoc ut clarius explicetur, Dico
I. hominem habere dominium in res corporeas sub cælo existentes. cum creatus sit ex Genes. I. ut præsit piscibus maris, & volatilibus cæli, & bestiis, uniuersæque terræ, omnique reptili quod mouetur in terra. Quare potest homo per se loquendo, & spectata eiusmodi rerum natura, eas vsui suo accommodare, citra cuiusquam iniuriam; esto non omnes earum partes illius dispositioni proximè

subiacent : hoc enim est per accidens.

Dico 2. ab ea lege à nonnullis excipi bona immobilia, sacraque suppellectilem Ecclesiarum : quia putant, eorum dominium ad solum Deum, vel Christum pertinere, usum verò seu administrationem dumtaxat ad Ecclesie Prælatos, vel ad Monasteria, aliasque Communitates. Rationem afferunt, tum quia in iure canonico sæpissimè eiusmodi bona dicuntur res Dei, aut Deo donatæ, vel traditæ : tum quia antiquitus hæc oblata sunt Deo à fundatoribus. Tum quia Communitates non possunt eiusmodi bona alienare, sed tenentur ea ad posteros transmittere.

Alij tamen oppositum communius sentiunt. 1. quia ex Concilio Trident. sess. 25. cap. 3. de reformatione, omnibus Regularium Monasteriis tam virorum, quam mulierum. exceptis Capucinis, & Minoribus de Observantia, conceditur facultas bona immobilia possidendi : at possessio spectat ad dominium, estque veluti complementum illius ex supradictis. 2. quia ex communi sententia, quicquid acquirit Monachus, non sibi acquirit, sed Monasterio : non dicitur autem acquirere bonum aliquod, qui solam illius administrationem obtinet, sed tan-

DE IVSTITIA. CAP. VII. 31

tum qui dominium illius consequitur. 3.
quia rationes oppositæ non conuincunt,
nam ideò bona Ecclesiæ dicuntur bona
Dei, & censentur Deo tribui, quia donan-
tur personis Deo specialiter dicatis, & in
illius cultu occupatis. Fundatores ta-
men verè intendunt, eorum dominium
transferre in Communitates, quibus ea
tribuunt. Licet autem non possint alic-
nari, id non impedit eorum dominium,
vt patet in maioratibus, quorum verum
habetur dominium, esto alienari non
possint.

Loquor de Communitatibus: nam Re-
ligiosi solemniter professi, in particula-
ri nullius rei temporalis dominium ha-
bere possunt, vt patet ex variis locis
Iuris canonici, & ex Concilio Trident.
sess. citata cap. 2. Quare peccant mortu-
liter contra votum paupertatis (ex sta-
tuto Ecclesiæ omne dominium, & capa-
citatem ad illud excludentis) quando
aliquid notabile recipiunt, aut retinent,
vel donant, sine consensu saltem tacito
superioris. Quia hæc sunt actus domini-
j, quibus votum solemne paupertatis vio-
latur. Quid autem de Clericis non Re-
gularibus sentiendum sit, ex dictis lib. 3.
cap. 10. sufficienter intelligi potest,

Dico 3. eccl'i iure naturæ, non habeat

vnus homo dominium in alterum, eo quòd omnes naturæ conditione sunt æquales; iure tamen gentium, & ciuili, potest vnus fieri seruus alterius, vt satis constat ex praxi. Vbi tamen tria breuiter notanda sunt, 1. dominium in homines quatuor modis acquiri, nempe, iure belli, natiuitate ex serua quia partus sequitur ventrem; iusta condemnatione, qua quis in pœnam criminis, ad seruitutem damnatur; & emptione, aliquas conditiones ex iure ciuili exigente. 2. etsi Christiani in bello ab infidelibus capti, iure gentium fiant eorum serui, consuetudine tamen introductam esse, vt Christiani non fiant serui Christianorum, à quibus in bello capiuntur. 3. dominium quod habent homines in alios homines, non esse tam absolutum, ac illud quod in res alias corporales exercent; cum illos non possint pro arbitrio pœnis afficere, & multò minus necare, etsi olim oppositum obseruatum fuerit.

Dico 4. hominem non habere dominium in vitam, & membra corporis sui, sed esse eorum custodem, ex S. Thoma 2. 2. quæst. 66. art. 5. Quia cum dominium fundetur in libertate, hæcque supponat existentiam hominis, adeoque spectantia ad vitam, & substantialem illius in-

regritatem, fieri nequit vt vita, & corpus hominis illius dominio subiaceant. Quò fit vt nequeat homo licitè seipsum occidere, vel sibi manum, aliamue corporis partem amputare.

Dico 5. hominem esse dominum suæ famæ & honoris, vt patet, tum quia habet dominium earum rerum, quas sibi acquirit, qualis est fama. Tum quia alioqui infamatus ab aliquo, non posset illi famæ restitutionem condonare: sicut non potest latroni condonare restitutionem pecuniæ alienæ, quam illi furatus est. Tum quia varii sunt casus, in quibus licet nos ipsos infamare, vt petendi consilii causa, & quando famam alteri iniuste ablatam, temetur restituere.

Monet tamen 5. Doctor supra quæst. 73. art. 4. ad 1. in cuiusque arbitrio esse, pati detrimentum suæ famæ, nisi hoc vergat in periculum, aut detrimentum alterius. Qua limitatione indicat, cum grauitè peccare, qui non habet curam de bono nomine, quando illius infamia vel damnum ex ea ortum, in alios redundat: vt contingit dum verbi causa regularis, aut qui alios ex officio regere tenetur, infamiæ notam incurrit.

Dico 6. hominem habere aliquo modo dominium bonorum spiritualium:

B. 5

tum quia dici potest, eum illa acquirere per propriam industriam seu cooperationem: tum quia nulli homini facit iniuriam, etsi eiusmodi bonis malè vtatur, eorumque per peccatum mortale iacturam faciat.

SECTIO III.

De subiecto dominij.

CONCLUSIO VNICA.

SOla, & omnis substantia intellectualis est capax dominij.) Prior pars caret difficultate, quia per dominium non intelligitur quælibet facultas ad rem quamlibet, vt malè quidam olim dixerunt: sic enim sol diceretur habere dominium in lucem, & ignis in calorem quem producit, quod ridiculum est. Sumatur ergo dominium pro potestate liberè vtendi re aliqua, quomodo est opus rationis, & voluntatis, adeoque non nisi substantiæ spirituali competere potest.

Posterior pars declaratur: nam imprimis Deus habet absolutum dominium in res omnes creatas, de quibus proinde pro arbitrio disponere potest citra cuius-